

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Εθνικόν και Καποδιστριακόν
Πανεπιστήμιον Αθηνών
—ΙΔΡΥΘΕΝ ΤΟ 1837—

ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ ΣΧΟΛΗ
Τμήμα Ψυχολογίας
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ «ΣΧΟΛΙΚΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ»

Οδηγός Συγγραφής Διπλωματικής
Εργασίας
ΜΑΡΤΙΟΣ 2024

Εισαγωγή

Ο παρών οδηγός παρέχει ένα πλαίσιο συγγραφής των Διπλωματικών Εργασιών που κατατίθενται στο Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών «Σχολική Ψυχολογία». Η Διπλωματική Εργασία στηρίζεται στην εφαρμογή θεωρητικών μοντέλων, επιστημονικών μεθόδων και εργαλείων που αποκτήθηκαν κατά τη διάρκεια της φοίτησης στο μεταπτυχιακό πρόγραμμα σπουδών. Είναι μια επιστημονική εργασία η οποία πρέπει να πληροί συγκεκριμένες προδιαγραφές-κριτήρια ποιότητας.

Μέσω της Διπλωματικής Εργασίας (ΔΕ) οι μεταπτυχιακοί/ές φοιτητές/τριες αναμένεται να επιβεβαιώσουν ότι:α) έχουν ενημέρωση και κριτική αντίληψη για την υπάρχουσα ελληνική και διεθνή βιβλιογραφία, β) έχουν αφαιρετική και συνθετική ικανότητα, καθώς και ικανότητα τεκμηρίωσης, γ) μπορούν να ορίσουν με ακρίβεια τα ερωτήματα που πρόκειται να διερευνήσουν, δ) γνωρίζουν πώς να συλλέξουν και να επεξεργαστούν με την κατάλληλη μεθοδολογία εμπειρικά δεδομένα και ε) μπορούν να συνδέσουν τα αποτελέσματα της έρευνάς τους με προηγούμενα ερευνητικά δεδομένα, καθιστώντας σαφή την συνεισφορά της ΔΕ στην υπάρχουσα βιβλιογραφία.

Το περιεχόμενο της ΔΕ αποτελεί προσωπική ευθύνη του φοιτητή/της φοιτήτριας, σε συνεργασία με τον/την επιβλέποντα/ουσα.

Τύποι Διπλωματικής Εργασίας

Σύμφωνα με τον Κανονισμό Σπουδών, για την απόκτηση του Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών οι μεταπτυχιακοί/ές φοιτητές/τριες οφείλουν να εκπονήσουν ΔΕ, η οποία αντιστοιχεί σε δέκα (10) ECTS. Η ΔΕ αποτελεί μία αυτόνομη επιστημονική ερευνητική μελέτη με πρωτογενή εμπειρικά δεδομένα, η οποία εκπονείται σε ερευνητική περιοχή σχετική με τα γνωστικά αντικείμενα που διδάσκονται στο ΠΜΣ. Οι φοιτητές έχουν τη δυνατότητα να χρησιμοποιήσουν ποσοτική ή ποιοτική μεθοδολογία ή συνδυασμό αυτών των μεθοδολογιών. Για την ειδίκευση «Εφαρμογές της Ψυχολογίας στη Σχολική Κοινότητα» ειδικότερα, οι φοιτητές/τριες έχουν τη δυνατότητα, εναλλακτικά, να εκπονήσουν μία εκτεταμένη

μελέτη περίπτωσης με εμπειρικά δεδομένα, όπως, για παράδειγμα, να εξετάσουν σε βάθος τη δομή και την αποτελεσματικότητα μιας ψυχοεκπαιδευτικής παρέμβασης.

Στάδια εκπόνησης της Διπλωματικής Εργασίας

Στην αρχή του Γ' εξαμήνου σπουδών ο/η φοιτητής/τρια, σε συνεργασία με τον προτεινόμενο/η επιβλέποντα/ουσα επόπτη/επόπτρια, πρέπει να καταθέσει αίτηση για εκπόνηση ΔΕ στη Γραμματεία του ΠΜΣ. Το θέμα της διπλωματικής εργασίας συμφωνείται με τον/την επιβλέποντα/ουσα. Στο Δ' εξάμηνο ο/η φοιτητής/τρια θα πρέπει να διεξαγάγει τη σχετική έρευνα και να συγγράψει τη Διπλωματική Εργασία. Η γλώσσα συγγραφής της μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας μπορεί να είναι εκτός της Ελληνικής, μία ξένη γλώσσα (π.χ. αγγλική, γαλλική), κατόπιν αιτήσεως του μεταπτυχιακού φοιτητή, με τη σύμφωνη γνώμη του επιβλέποντα καθηγητή και της Συντονιστικής Επιτροπής (ΣΕ).

Στην αίτηση του/της υποψηφίου/ας φοιτητή/τριας πρέπει να αναγράφονται α) ο προτεινόμενος τίτλος της ΔΕ, ο/η επιβλέπων/ουσα και μία περίληψη 250 λέξεων σχετικά με τον σκοπό και τους κύριους στόχους της μελέτης, καθώς και τον πληθυσμό/τους πληθυσμούς που αναφέρεται. Η ΣΕ εγκρίνει τον/την επιβλέποντα/ουσα της και συγκροτεί την απαιτούμενη Τριμελή Εξεταστική Επιτροπή για την έγκριση της εργασίας, ένα από τα μέλη της οποίας είναι και ο/η επιβλέπων/ουσα. Επιβλέπων/ουσα της ΔΕ μπορεί να είναι μέλος ΔΕΠ των διδασκόντων του ΠΜΣ. Τα μέλη της Τριμελούς Εξεταστικής Επιτροπής μπορεί να είναι μέλη ΔΕΠ του ίδιου ή άλλου Τμήματος που διδάσκουν στο ΠΜΣ ή οποιοδήποτε άλλο μέλος της ομάδας διδασκόντων στο ΠΜΣ (ειδικός επιστήμονας-ερευνητής με το ΠΔ 407/1985, μέλος ΕΔΙΠ).

Η ΔΕ υποβάλλεται σε τρία εκτυπωμένα αντίτυπα μετά την ολοκλήρωση των μαθημάτων του Δ' εξαμήνου και υποστηρίζεται προφορικά ενώπιον της Τριμελούς Εξεταστικής Επιτροπής. Σε περίπτωση μη ολοκλήρωσης της συγγραφής της ΔΕ μέσα στο ανωτέρω διάστημα ο/η φοιτητής/τρια έχει δικαίωμα να υποβάλει αιτιολογημένη αίτηση παράτασης, με ανώτατο όρια δύο επιπλέον εξάμηνα. Η ΔΕ αξιολογείται από την Επιτροπή σε κλίμακα από 1 έως 10 με βάση το 5. Συντάσσεται σχετικό πρακτικό, το οποίο υπογράφουν όλα τα μέλη της Τριμελούς Επιτροπής και κατατίθεται στη Γραμματεία του Τμήματος. Σε περίπτωση απόρριψης της εργασίας ορίζεται

επανεξέταση της διορθωμένης εργασίας για μία ακόμα φορά στο επόμενο εξάμηνο. Μετά την ολοκλήρωση της εξέτασης, ο/η φοιτητής/τρια υποχρεούται να αναρτήσει ηλεκτρονικά τη ΔΕ σε μορφή PDF στο Ψηφιακό Αποθετήριο "ΠΕΡΓΑΜΟΣ", σύμφωνα με τις αποφάσεις της Συγκλήτου του ΕΚΠΑ.

Μορφή της εργασίας

Το μέγεθος της διπλωματικής εργασίας αναμένεται να κυμαίνεται από 80 έως 120 σελίδες (20.000 έως 30.000 λέξεις). Η έκταση είναι ενδεικτική ώστε να αναμένονται μικρές αποκλίσεις ($\pm 10\%$). Τα όρια αυτά αφορούν το κύριο σώμα του δοκιμίου (Εισαγωγή, Μέθοδο, Αποτελέσματα, Συζήτηση, Βιβλιογραφία) συμπεριλαμβανομένων των πινάκων, σχημάτων και υποσημειώσεων. Στα παραπάνω όρια δεν περιλαμβάνεται το Εξώφυλλο, το Σημείωμα του Συγγραφέα, η Περίληψη, τα Περιεχόμενα, ο Πρόλογος και τα Παραρτήματα.

Όλα τα περιθώρια της κάθε σελίδας πρέπει να είναι 2,54 εκατοστά. Όλες οι σελίδες θα πρέπει να είναι αριθμημένες στο άνω δεξί μέρος της σελίδας. Η αρίθμηση είναι συνεχής και ξεκινάει από το εξώφυλλο (χωρίς να είναι ορατή). Στο κείμενο απαιτείται χωρισμός παραγράφων, χρησιμοποιείται διπλό διάστιχο σε όλη την έκταση του δοκιμίου (εξαιρουμένων των πινάκων και των σχημάτων, όπου μονό ή ενάμιση διάστιχο είναι, επίσης, αποδεκτό). Η στοίχιση του κειμένου των παραγράφων είναι αριστερή (δεν χρησιμοποιείται πλήρης στοίχιση).

Χρησιμοποιείται η γραμματοσειρά Times New Roman (εκτός από τα σχήματα, όπου προτιμάται η γραμματοσειρά Arial για λόγους ευκρίνειας). Το μέγεθος της γραμματοσειράς πρέπει να είναι 12 στιγμές σε ολόκληρο το κείμενο (εξαιρούνται οι υποσημειώσεις σε κείμενο και πίνακες, όπου χρησιμοποιείται γραμματοσειρά μεγέθους 10 στιγμών).

Οι οδηγίες που αφορούν στη μορφοποίηση της διπλωματικής εργασίας βασίζονται στην έβδομη έκδοση του εγχειριδίου της Αμερικανικής Ψυχολογικής Εταιρίας (APA, 2020), το οποίο αποτελεί διεθνές σημείο αναφοράς των κοινωνικών επιστημόνων. Αναλυτικότερες οδηγίες για τη μορφοποίηση του κειμένου σύμφωνα με το APA είναι διαθέσιμες στο American Psychological Association (2019). *Publication manual of the American Psychological Association* (7th edition). Washington, DC: APA, και στον Οδηγό Συγγραφής Πτυχιακής Εργασίας (Οικονόμου, Παυλόπουλος και Ρούσσος, 2020,

<http://www.psych.uoa.gr/fileadmin/psych.uoa.gr/uploads/curriculum/EKPA-Psych->

[degree-thesis-guidelines.pdf](#) και <https://eclass.uoa.gr/courses/PPP125/>). Επίσης, τονίζεται ότι τα κείμενα επιστημονικών εργασιών απαιτούν σχολαστική γλωσσική επιμέλεια.

Δομή της εργασίας

Η ΔΕ περιλαμβάνει τις εξής ενότητες με την ακόλουθη σειρά. Κάθε ενότητα πρέπει να ξεκινά από νέα σελίδα.

Εξώφυλλο

βλ. Υπόδειγμα στο Παράρτημα του παρόντος Οδηγού

Περίληψη

Σύντομη περιγραφή της έρευνας σε 200-250 λέξεις (όχι πέραν της μίας σελίδας) στην ελληνική και στην αγγλική γλώσσα. Ακολουθούν 3 έως 4 λέξεις-κλειδιά.

Πρόλογος

Στον πρόλογο ο/η φοιτητής/τρια έχει τη δυνατότητα να αναφερθεί στους λόγους που τον/την οδήγησαν να επιλέξει το συγκεκριμένο θέμα και να ευχαριστήσει όσους/ες συνέβαλαν στην υλοποίηση της έρευνας. Η ενότητα αυτή δεν είναι υποχρεωτική.

Περιεχόμενα

Κατάλογος Πινάκων

Κατάλογος Γραφημάτων

Εισαγωγή

Στα κεφάλαια της εισαγωγής περιλαμβάνεται η επισκόπηση της σχετικής βιβλιογραφίας. Στο τέλος της ενότητας υποδεικνύονται τα υπάρχοντα κενά τα οποία δικαιολογούν την εκπόνηση της συγκεκριμένης έρευνας, διατυπώνεται ο σκοπός της έρευνας και τα ερευνητικά ερωτήματα και οι ερευνητικές υποθέσεις.

Μέθοδος

Στο κεφάλαιο αυτό αναφέρεται λεπτομερώς η μεθοδολογία που έχει επιλεγεί, οι συμμετέχοντες, τα μέσα συλλογής δεδομένων και η διαδικασία συλλογής δεδομένων καθώς και ζητήματα ερευνητικής δεοντολογίας.

Αποτελέσματα

Στο κεφάλαιο αυτό παρουσιάζονται τα αποτελέσματα όπως προέκυψαν από τις αναλύσεις (ποσοτικές ή ποιοτικές). Στην παρουσίαση περιλαμβάνονται πίνακες, σχήματα και γραφικές παραστάσεις εάν πρόκειται για ποσοτική έρευνα ή αποσπάσματα από συνεντεύξεις αν πρόκειται για ποιοτική έρευνα.

Συζήτηση

Σε αυτό το κεφάλαιο ερμηνεύονται τα αποτελέσματα της έρευνας, και η πιθανή σχέση και η σημασία των αποτελεσμάτων σε σύγκριση με ευρήματα που έχουν παρουσιαστεί στην Εισαγωγή της εργασίας. Ο συγγραφέας επιπλέον αναφέρεται στους περιορισμούς της έρευνας και διατυπώνει προτάσεις για μελλοντική έρευνα καθώς και προτάσεις εφαρμογών στο χώρο της σχολικής ψυχολογίας.

Βιβλιογραφία

Παράρτημα

Στο Παράρτημα περιλαμβάνονται τα αυτοσχέδια ερωτηματολόγια ή οι ερωτήσεις της συνέντευξης, τα έντυπα συγκατάθεσης των συμμετεχόντων ή ιδιαίτερα εκτενείς και αναλυτικοί πίνακες που η ένταξή τους στα Αποτελέσματα δεν κρίνεται σκόπιμη. Δεν περιλαμβάνονται στο Παράρτημα αυτούσια τα ψυχομετρικά μέσα που έχουμε εντοπίσει σε άλλες δημοσιεύσεις, καθώς αυτά υπάγονται στο νόμο περί πνευματικών δικαιωμάτων.

Κριτήρια αξιολόγησης Διπλωματικής Εργασίας

Η αξιολόγηση της διπλωματικής εργασίας βασίζεται στα ακόλουθα κριτήρια:

Ερευνητικό ερώτημα

- Σαφής διατύπωση και περιγραφή του ερευνητικού θέματος και των ερωτημάτων

Θεωρητικό πλαίσιο

- Βιβλιογραφική επισκόπηση που βασίζεται σε επαρκείς, κατάλληλες και πρόσφατες ελληνικές και διεθνείς βιβλιογραφικές αναφορές/παραπομπές.
- Επαρκής προσδιορισμός και επεξήγηση των εννοιών και των θεωριών που σχετίζονται με το προς μελέτη θέμα.

Μεθοδολογία-Ευρήματα

- Κατάλληλη επιλογή ερευνητικής μεθόδου και συλλογή δεδομένων σε σχέση με τα ερευνητικά ερωτήματα και τον ερευνητικό κώδικα δεοντολογίας
- Επαρκής και τεκμηριωμένη περιγραφή της ερευνητικής μεθοδολογίας και των περιορισμών αυτής.
- Κατάλληλη χρήση και παρουσίαση των στατιστικών κριτηρίων ανάλυσης με βάση το APA 7

Συζήτηση-Συμπεράσματα

- Συζήτηση των ευρημάτων σε σχέση με τα ερευνητικά ερωτήματα
- Επαρκής τεκμηρίωση και ερμηνεία με βάση τη βιβλιογραφική επισκόπηση
- Σύνθεση και κριτική αποτίμηση των ευρημάτων
- Επαρκής σύνοψη των βασικών ευρημάτων- συμπερασμάτων της έρευνας

Δομή και γλώσσα

- Η διπλωματική εργασία ακολουθεί τις οδηγίες συγγραφής της εργασίας και διαθέτει κατάλληλη δομή και συνοχή και έχει συνταχθεί με σαφή και ευανάγνωστο τρόπο.
- Επιστημονική χρήση της γλώσσας (ακριβής και συνεπής χρήση των όρων, αποφυγή στερεότυπων εκφράσεων και γενικεύσεων, αποφυγή δημοσιογραφικού ή λογοτεχνικού στυλ);

Προφορική παρουσίαση

- Παρουσίαση της εργασίας με σαφή και εμπειρισταωμένο τρόπο που υποδεικνύει την εις βάθος κατανόηση του προς μελέτη θέματος και της ερευνητικής διαδικασίας
- Επαρκείς και τεκμηριωμένες απαντήσεις στις ερωτήσεις της εξεταστικής επιτροπής;

Θέματα ακαδημαϊκής δεοντολογίας

Το φαινόμενο της λογοκλοπής (*plagiarism*) αποτελεί μία από τις σημαντικότερες παραβιάσεις της ακαδημαϊκής δεοντολογίας στον ακαδημαϊκό χώρο. Ως λογοκλοπή ορίζεται η οικειοποίηση των απόψεων, ιδεών ή φράσεων άλλων ατόμων χωρίς να γίνεται αναφορά σε αυτούς. Με άλλα λόγια, στη λογοκλοπή χρησιμοποιούμε σε ένα κείμενο (εργασία, διπλωματική κ.α.), κάτι που έγραψε κάποιος άλλος, αλλά δεν αναφέρουμε ότι η ιδέα ή άποψη του ανήκει. Όταν αναφέρουμε απόψεις και κρίσεις ενός άλλου και δεν συμπεριλαμβάνουμε την σχετική βιβλιογραφική αναφορά, τότε φαίνεται σαν να παρουσιάζονται οι συγκεκριμένες απόψεις και κρίσεις σαν δικές μας, με αποτέλεσμα να πραγματοποιείται λογοκλοπή. Οι συνηθέστερες περιπτώσεις λογοκλοπής είναι: η παρουσίαση της εργασίας άλλων ως δική μας, η αντιγραφή ιδεών άλλων χωρίς την αναφορά τους με τη χρήση βιβλιογραφικών παραπομπών, η μη χρήση εισαγωγικών (« ») σε φράσεις που έχουν γραφεί από άλλους, και η κατά λέξη μετάφραση ξενόγλωσσων κείμενων στην ελληνική γλώσσα. Το ΕΚΠΑ έχει στη διάθεσή του λογισμικά που ελέγχουν την πιθανότητα λογοκλοπής. Ωστόσο, είναι ατομική ευθύνη του κάθε φοιτητή να ακολουθεί τους κανόνες ακαδημαϊκής δεοντολογίας και να αποφεύγει πρακτικές που οδηγούν στην παραβίασή της.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

[ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ ΔΕ]

Τίτλος Διπλωματικής Εργασίας
Όνομα Επώνυμο (Α.Μ.: XXXXXXXX)

Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών «Σχολική Ψυχολογία»
Ακαδημαϊκό Έτος
Ειδίκευση: Σχολική Ψυχολογία ή Εφαρμογές στη Σχολική Κοινότητα
Τμήμα Ψυχολογίας, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Σημείωμα του Συγγραφέα

Το δοκίμιο αυτό αποτελεί διπλωματική εργασία που συντάχθηκε για το ΠΜΣ «Σχολική Ψυχολογία», Τμήμα Ψυχολογίας του Πανεπιστημίου Αθηνών και υποβλήθηκε τον [Μήνας] του [έτος].

Ο/Η συγγραφέας βεβαιώνει ότι το περιεχόμενο του παρόντος έργου είναι αποτέλεσμα προσωπικής εργασίας και ότι έχει γίνει η κατάλληλη αναφορά στην εργασία τρίτων, όπου κάτι τέτοιο ήταν απαραίτητο, σύμφωνα με τους κανόνες της ακαδημαϊκής δεοντολογίας.

Περιεχόμενα

Περίληψη	4
Πρόλογος	4
Εισαγωγή	4
Πρώτο κεφάλαιο της εισαγωγής	XX
Δεύτερο κεφάλαιο της εισαγωγής	XX
.....	XX
Ερευνητικοί στόχοι	XX
Μέθοδος	XX
Συμμετέχοντες	XX
Μέσα συλλογής δεδομένων	XX
Διαδικασία	XX
Αποτελέσματα	XX
Συζήτηση	XX
Περιορισμοί και προτάσεις	XX
Βιβλιογραφία	XX
Παράρτημα	XX